

ТОШКЕНТ

ОКШОМИ

ЎЗБЕКИСТОН ИП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

6 СЕНТЯБРЬ 1973 й.
ПАИШАНБА
№ 209 (2193).
БАҲОСИ 2 ТИЙИН.

ЎРМОН НЕЪМАТЛАРИ

Тошкент ўрмон хўжалиги коллективи мена тошпириш йиллик планни муддатидан олдин бажаргани ҳақида рапорт берди.
Пойтахт аҳолисинга пландаги 165 тонна ўрнига 170 тонна мена етказилди.
Хўжалик коллективи қўшимча маъбуриятни 10 сентябргача адо этишга аҳд қилган. Шаҳарликларга яна 30 тонна мена тошпирилади.

ТОШКЕНТ-ОЛМАОТА:

МЕҲНАТДА МУСОБАҚАДОШЛАР

«Минглар шартномаси»

а м а л д а

СОЦИАЛИСТИК МУСОБАҚА ОММАНИНГ ЖОНЛИ ИЖОДИ... ИШИ ШУНДА ТАШКИЛ ЭТМОҚ КЕРАККИ, ЮКСАК МЕҲНАТ УМУДОРЛИГИ УЧУН, ИШЛАБ ЧИҚАРИШДА ЯХШИ КЎРСАТКИЧЛАРГА ЭРИШМОҚ УЧУН, МАҲСУЛОТНИНГ ЮҚОРИ СИФАТИ УЧУН КЎРАШ УМУМХАЛҚ ИШИ БЎЛИБ ҚОЛСИН.

Л. И. БРЕЖНЕВ.

ИНСОННИЯТ ТИНЧЛИГИ ИҶЛИДА

ОЛМАОТАДА ОСИЕ ВА АФРИКА МАМЛАКАТЛАРИ ҲАМКАРЛАРИНИНГ БИРИНЧИ КОНФЕРЕНЦИЯСИ ДАВОМ ЭТМОҚДА

Осиё ва Африка мамлакатларининг тараққиётпарвар адиблари Йозгонистон пойтахтида ўтказилган конференциянинг бешинчи конференциясига тўғрисида. Ҳақиқатинан, бу аҳолининг бир қисмига Европада Америкадаги бир қанча давлатларнинг ёзувчилари ҳам келишди. Олмаотада фақат сўзга, бадиий адабиётга бўлган муҳаббати билангина эмас, шу билан бирга халқлар тақдирини тўғрисида чуқур таҳлил қилаётганлиги билан ҳам бирлашган кишилар тўғрисида.

4 сентябрь — Ленин номидаги саройнинг катта зали байрамдасек безилган. Ҳақиқатинан, Тошкент байроқлари Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчиларининг бешинчи конференцияси сўз усталарининг катта халқаро миёнага айланишига эслатиб турибди.

Конференциянинг унинг расми — СССР Ёзувчилар союзи президенти Я. М. Марков очди.

У СССРдаги 75 миллат ва элнинг тилларида адабиёт яратётган совет ёзувчилари номидан конференцияга тўлаётганларини қизғин таъриқлади.

КПСС Марказий Комитети Сийосий Бюросининг аъзолари, Қозғонистон Коммунистик партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Д. А. Қунаевга сўз берилди.

— Бутун, деди у, совет кишилари янги буюк қитъа адибларини, халқларнинг инқилобий овоз-

Яшн миёнбарга чиқади.
— Ҳарқатимиз сафлари, — деди у, — илгари ҳеч қачон ҳозиргидек мана шундай жипслашмаган эди. Олдинда фуқаролик ва инсонпарварлик ваъдаларини биз илгари ҳеч қачон ҳозиргидек аниқ ва равшан тасаввур қилмаган эдик. Мана шу фактнинг ўзи ҳам ҳарқатимизнинг ҳаётининг, муқаддас зарурлигини, бу ҳарқатимизнинг демократик характерини яна бир марта исботламоқда.

— Бизнинг аниқлигимиз, деди Қозғонистон ёзувчилар союзи президенти Я. М. Марков, — бутун инсониятнинг ундан икки қисми яшаб турган Осиё ва Африка ёзувчиларининг сафларини жипслаштириш, уларнинг иттифоқини, маданиятлар дўстлигини бирлаштириш аниқлиги бўлиб қолади.

Қирғизистон халқ ёзувчиси Чингиз Айтматовнинг илгари ҳозирги замон жамиятини ривожлантиришда, соғал тарқатиш ва инсон шахсини шакллантиришда ушбу қурада адабиётнинг ролига бағишлади. Совет адабиётининг таърихисини шун қўраб турибди, деди у, адабиёт фақат реалистик негизга таянгандагина ҳаётни ранг-баранг, кўп қиррали, хилма-хил ҳолатда тасвирлаб бериш имкониятига эга бўла олади.

В. И. Ленин номидаги сарой фойсидида ошланг кенг йиғинга Осиё ва Африка мамлакатлари ёзувчилари кенг кишилари нийҳат даражада интиқиланганларини яққол кўрсатувчи далил бўлди. Бу йиғинда икки қитъа ёзувчилари ва шорларининг СССР халқлари тилларида тарқатилган икки мингтадан анд китоблари кўргазмага қўйилган.

Бешинчи конференцияга қизғин бутун дунёда жуда катта, Буни жумладан, бир қанча давлат ва ҳукумат бошлиқлари, шунингдек турли мамлакатларнинг жамоат ташкилотларидан Олмаотадаги кўпчиликлар кенг табриқнома билан таъриқлади.

Олмаота. (ТАСС мухбири).

Ваъда вафоси билан гўзал, дейди доно халқимиз. Мана шу сўзнинг ўзида бир олам маъно бор.

Шу йилнинг бошида Бутуниттифоқ «Минглар шартномаси» яна бир ҳажимли ҳужжат билан тўлди. У Ўзбекистон ва Қозғонистон Совет Социалистик Республикаларининг пойтахтлари — Тошкент ва Олмаота шаҳар меҳнатчиларининг ўзаро социалистик мусобақа тўғрисидаги ҳужжат эди.

Бу шартнома иккала пойтахт меҳнатчилари, иккала республика халқлари ўртасидаги иқтисодий ва маданий алоқаларни бундан бундан ҳам янада кенгайтириш ва мустаҳкамлашда, коллективларнинг иттифоқлиқ тарбиясини кучайтиришда хайрилик ишда, совет халқларининг беш йиллик зарбдор учинчи — 1973 йил давлат тошпиришлари муддатидан илгари бажариш учун курашдаги дўстлиги ва қардошлигини мустаҳкамлашда муҳим восита бўлиб қолди.

Тошкент ва Олмаотадаги саноат ҳамда қурилиш корхоналари коллективлари ўртасидаги меҳнат беллашуви кенг қулоқ эди. Ўзбекистон пойтахтининг Ленин, Куйбисhev, Ҳамза, Киров, Фрунзе ва Октябрь райони меҳнатчилари Олмаотанин Оқтябрь, Фрунзе, Ленин, Калинин, Азевос, Совет районлари меҳнатчилари билан социалистик мусобақа тўғрисида шартнома имзоладилар.

Ўз навбатида ички коллективлари: Тошкент тўқимачилик комбинати Олмаота ил-ғазлама комбинати билан, ички пойтахт кўн-ғаланте-рей фабрикалари бир-бирлари билан, Тошкент ҳамда Олмаота полиграфия комбинатлари ҳам ўзаро социалистик мусобақа тўғрисида шартнома имзоладилар.

Район ва корхоналарнинг меҳнатчилари икки томонлама тузилган маъбуриятларнинг бажарилишини текшириб, бир-бирларининг

ЙИЛЛИК ПЛАН ТАЙЁР!

Пойтахт аэропорти-нинг учувчилари мамлакатимизнинг узоқ шаҳарларга ноз-неъматлар етказиб бериш бўйича йиллик планни муддатидан илгари бажарилар. 30 дан ортмиқ шаҳарга 9 минг тоннадан ортмиқ ноз-неъмат етказиб берилди.

Авиаторлар йиллик планга қўшимча равишда яна 200 тонна маҳсулот ташидилар.

Сентябрь ойида ҳам дўстларимизга кўн-ғал те-ра узу-м юборилди. 18 та самолётнинг ҳар бири 12 тоннага ички маҳсулот ташиди.

10 тонна узу-м юборилди. Шу қурада 45 та йиллик Тошкент об-қастининг дала-рига еттирилан 207 тонна ноз-неъматдан баҳраманд бўдилар. Бу рақам шу ойнинг ўзида 307 тоннага еттирилди.

БЕРУНИЙ НОМИДАГИ МАЙДОНДА

У йил қўлини тизасига қўйиб чуқур ҳаёл суриб ўтирибди. Улуғ мутафаккир худди яна бир неча дақиқада кейин ўрнидан турди. В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетига олиб борадиган кенг ва гаржум проспекти бўйлаб юрадиган, ўзбек фанининг, бутун совет фанининг шонли традицияларини давом эттириш ва уни янада узулгашга таъриқланган студентларни кўриб олаётганлик қуралиди.

Улуғ олим ёдгорлигини тантанали очиб маросимда қатнашиш учун пойтахтнинг Беруний номидаги майдонига келган янги-мигилда тошкентликлар ва пойтахт меҳнатчилари Беруний олдида Абу Райхон Беруний ҳайкали ма-

СУРАТДА: ҳайалтарош М. Мусабоев билан архитектор П. Зоҳидов яратган ёдгорлик. Г. Пун фотоси. (ЎзТАГ).

АБУ РАЙХОН БЕРУНИЙНИНГ 1000 ЙИЛЛИГИ БУТУНИТТИФОҚ КОНФЕРЕНЦИЯСИ

Бешинчи сентябрь кунини Ўзбекистон пойтахтида «Беруний кўли» бўлиб қолди. Тантанали юбилей мажлиси ва Абу Райхон Беруний тугилган кунининг 1000 йиллигига бағишланган Бутуниттифоқ илмий конференциясининг оштинчи шу кунининг асосий юксак бўлди.

Улуғ олимнинг портрети ва «Абу Райхон Беруний. 973—1973» сўзлари Сангит саройи сахнасини безаб турибди. Ватанимизнинг пойтахтида, қардош республикалардан юбилей тантаналарига келган олимлар, Болгария, Венгрия, ГДР, Эрон, Польша, Руминия, Сурия, Чехословакиядан келган чет эллик меҳмонлар, Ўзбекистон жамоатчилигининг вакиллари залга тўланишди.

Конференцияни Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг президенти академик О. С. Содиков очди.

Бутуниттифоқ ташкилот комитетининг расми, СССР Фанлар Академиясининг вице-президенти академик П. Н. Федосеев кириш нутқи сўзлади. У Берунийнинг илм-фани тарқатиш эътириш соҳасидаги ролини, совет олимларининг аjoyиб меросини ўрганиш соҳасидаги фаолиятини таъриқлаб берди.

— Абу Райхон Берунийнинг номи, — деб таъриқлади П. Н. Федосеев, — ўрта Осиёда ўтган ва жаҳон фанининг тарихида унутулмас из қолдирган қўлини шонли олимлар қаторида энг фахри ўринларини биринчи олади. Жаҳон Берунийнинг авало, фан йўлидаги фидокор меҳнатчи сифатида, айна вақтда юксак аҳдлий фаилатларга эга бўлган олим сифатида улуғлайди. Берунийнинг бутун ҳаёти замондошларининг ва авлодларининг бахт-саодатини йўлда илм-фанига бағишланган эди.

Жаҳон Берунийни ўз асарлари билан илм-фан тарихида аjoyиб саҳифалар очган атоқли энциклопедист — олим сифатида тарқатибди.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг вице-президенти И. М. Мўминов «Беруний — Ўрта Осиёнинг атоқли энциклопедист олим» деган навазда доклады қилди. У айтдики, Абу Райхон Берунийнинг юбилейи бутун дунёда нишонланмоқда, аммо бу юбилей Советлар мажлаҳида айнакча кенг қўлабда нишонланмоқда. Бу — КПСС домини ленинча миллий сийосати тантанасини, партиямиз, СССР-даги барча халқларнинг маданий меросига зўр эътибор ва таъриқлиқ қилаётганлигини яққол исбот этади.

Ўзбекистон олимлари — файласуфлар ва математиклар, шарқшунослар ва астрономлар, тарихчилар ва филологлар, хуллас улуғ олим — энциклопедистнинг даҳоси дахлдор бўлган илм-фанининг кўн соҳалари намоёндалари Ватанимизда берунийшунослик аниқ-аналарини ривожлантириб, Россия олимлари бошлаб берган ишни давом эттириб, бу нинга катта ҳисса қўшилди.

Ўзбекистон ССР Фанлар Академиясининг Беруний номи шарқшунослик институтини улуғ олим асарларининг энг йирик ҳазинаси, Беруний асарларини ўрганиш, замонавий тилларга таржима қилиб чоп этиш соҳасида иш олиб бораётган етакчи марказларининг бири бўлиб қолди. Ўзбекистонда Абу Райхон Беруний асарларининг жаҳонда энг тўлиқ нусхалари нашрга тайёрланмоқда.

Ўрта Осиёнинг улуғ олими 150 га яқин илмий асар ёзди ва бу асарларнинг аниқ 30 таси бизга етди келди. Аммо Беруний ижодининг тўлиқ бўлма-

Юбилей кўрғазмаси

Беруний юбилейига бағишланган тантаналарда қатнашмоқ учун Тошкентга келган меҳмонлар, Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг вакиллари 5 сентябрь эрталаб республика Фанлар академияси Ўзбекистон халқаро тарих музейига йиғилдилар. Музей залларида Урта Осиёнинг улуғ қомуси олими тугилган кунининг 1000 йиллигига бағишланган кўрғазма очилди.

Кўрғазман Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг президенти академик О. С. Содиков очди.

... Абу Райхон Беруний ҳаёти ва фаолиятини тасвирловчи ушбу етган давр тўғрисида, бизнинг замондошларимиз унинг хотирасини нақадар ҳурматлаб эслаётганликларини ҳақиқатан қўлаб-қўлаб эспонаторлар меҳр билан тўлган.

Мана — Берунийнинг жа-

ҳон фани тарихида муҳим босқич бўлган бир юз эллик асаридан бири — «Илмий-қўм» қадимий кўл эмаси. Унинг ёнига Беруний яшаган жойларнинг харитаси қўйилган. Улуғ олимнинг ўтмишдошлари, замондошлари ва издошлари портретларининг аjoyиб туркуми ҳам Берунийнинг илм-фани ривожлантиришдаги ўрни ва аҳ-

нашрлари батафсил кўрсатилган. Бу асарларни ўрганишга Ўзбекистон олимлари ҳам катта ҳисса қўшганлар. Кўрғазмада Берунийнинг хотираси қандай абадийлаштирилганлиги таъсирланган, Беруний номидаги шаҳар, қолхоз, соҳас, мактабнинг фотосуратларига қўшимча тушди. Беруний образидан ил-ғомланган расмолар, хай-

катгорларнинг асарлари ҳам шу ерга қўйилган.

Стендлардан бирини Беруний номидаги Ўзбекистон ССР Давлат музофотида сазовор бўлган олимларнинг портретларини кўришиниз мумкин.

Кўрғазма очилган куниниқ юзлаб кишилар уни келиб кўришди. (ЎзТАГ).

